

Црна Гора
Министарство здравља

Адреса: Римски трг бр 45
81000 Подгорица, Црна Гора
тел: +382 20 482 133
www.mzd.gov.me

Број: 2.040/23-1587/1

Подгорица, 25.04.2023. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ И СТАЊУ У УПРАВНИМ ОБЛАСТИМА МИНИСТАРСТВА
ЗДРАВЉА ЗА 2022. ГОДИНУ**

Подгорица, април 2023. године

САДРЖАЈ:

1. УВОД.....	3
2. РЕЗИМЕ	5
3. РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА РАДА ВЛАДЕ ЗА 2022. ГОДИНУ.....	6
3.1 РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА ВЛАДЕ ЦРНЕ ГОРЕ.....	8
4. ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА.....	8
4.1 Директорат за нормативну дјелатност и хармонизацију прописа.....	8
4.2 Директорат за здравствену заштиту, фармакологију и регулисане професије.....	9
4.3 Директорат за јавно здравље, прекурсоре и козметичке производе.....	12
4.4 Директорат за контролу квалитета здравствене заштите, унапређење људских ресурса у здравству и законитост функционисања струковних регулаторних тијела (коморе)	12
4.5 Директорат за пројекте (ипа), иновације, здравствени туризам.....	13
4.6 Директорат за биомедицину и трансплантацију.....	19
4.7 Директорат за дигитално здравље.....	20
4.8 Одјељење за унутрашњу ревизију.....	24
4.9 Одјељење за међународну сарадњу.....	25
4.10 Одјељење за чланство у међународним тијелима из области политика спречавања злоупотребе дрога.....	26
4.11 Кабинет министра.....	27
4.12 Служба за кадровске и опште послове.....	27
4.13 Служба за финансије, рачуноводство и јавне набавке.....	28
5. ПРЕДЛОГ МЈЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТАЊА У ОБЛАСТИ ЗДРАВСТВА.....	29

1. УВОД

Извјештај о раду Извјештај о раду и стању у управним областима Министарства здравља за 2022. годину припремљен је у складу са чланом 65 Закона о државној управи („Службени лист ЦГ“, бр.78/2018, 70/2021, 52/2022) и члана 49 Уредбе о организацији и начину рада државне управе.

Извјештај садржи приказ реализације активности из Програма рада Владе Црне Горе за 2022. годину, реализацију закључака Владе, редовне активности реализоване кроз друге обавезујуће акте и јавне политике.

Министарство здравља сходно члану 17 Уредбе о организацији и начину рада државне управе („Службени лист ЦГ“, бр. 49/2022, 52/2022, 56/2022, 82/2022, 110/2022 и 139/2022) врши послове управе који се односе на следеће: припрему и праћење прописа и праћење стања и стратешко планирање система здравствене заштите и система здравственог осигурања, као и њиховог функционисања, финансирања и развоја; праћење и анализу најважнијих показатеља здравственог стања становништва; здравствену заштиту посебно осјетљивих и угрожених група становништва; организацију, спровођење и пружање здравствене заштите, квалитет здравствене заштите и здравствених услуга, праћење и унапређење здравственог стања и здравствених потреба становништва, као и здравствену негу пацијената; јачање јавног здравља; припрему плана програмских и пројектних активности у области програмске здравствене заштите, праћење мјера заштите животне средине које су од утицаја на здравље грађана; праћење и сагледавање здравствено-социјалних потреба становништва и потреба осјетљивих група становништва и успостављање сарадње са надлежним секторима; услове и начин остваривања права из здравственог осигурања, права и обавезе осигураника, функционисање и развој обавезног здравственог осигурања; међународну сарадњу и међународне уговоре, давање сагласности на закључивање уговора са здравственим установама ван Црне Горе за упућивање осигураних лица на лијечење, као и уговоре са испоручиоцима медицинско-техничких помагала; првостепени и другостепени управни поступак над спровођењем закона из области здравства (здравствена заштита и здравствено осигурање, лекови, медицинска средства и друго) како за правна тако и за физичка лица; остваривање сарадње са другим институцијама и организацијама у земљи и иностранству из области здравствене заштите и здравственог осигурања; обезбјеђивање услова за приступ и реализацију пројеката из дјелокруга министарства који се финансирају из средстава претприступних фондова Европске уније, донација и других облика међународне помоћи; надзор над радом здравствених установа и Фонда за здравствено осигурање Црне Горе; надзор над радом комора организованих у складу са посебним законом; унапређење фармацеутске политике; производњу, промет и испитивање лекова и медицинских средстава и мјере за обезбјеђивање квалитета, безбједности и ефикасности лекова; мјере за превенцију и спречавање злоупотребе дрога, праћење и контролу промета прекурсора, смањења и ограничавања употребе дуванских производа; унапређење здравствене заштите у области биоетике и биомедицине, припрема и праћење спровођења прописа из ове области; поступање са биолошким узорцима узетим у медицинске сврхе и научно истраживање; узимање и пресађивање људских органа, ткива и ћелија у сврху лијечења; лијечење неплодности медицински подпомогнутом оплодњом и обезбјеђивање услова и стандарда квалитета и безбједности људске крви и компоненти крви; мјере за спречавање и сузбијање заразних болести, болничких инфекција и хроничних незаразних болести; мјере за

спречавање и сузбијање Covid 19 вируса и других nepozнатих вирусних болести које се појављују на националном и међународном нивоу; утврђивање услова за оснивање здравствених установа; стручно усавршавање и специјализацију здравствених радника и здравствених сарадника; вођење збирки података, евиденција у здравству и посебних регистара; промоцију здравих стилова живота и правилне исхране; здравствену исправност воде за људску употребу и давање мишљења о њеној безбједности; унапређење, развој и функционисање интегралног здравственог информационог система; медицински отпад; изградњу и инвестиције у здравству и јавне набавке у здравству; сарадњу са невладиним организацијама које реализују програме из области заштите здравља и превенције болести; усклађивање домаћих прописа из оквира својих надлежности са правном тековином Европске уније; регулисане професије у сектору здравства; управни надзор у областима за које је министарство основано; као и друге послове који су му одређени у надлежност.

Наведени послови се обављају у оквиру следећих организационих јединица:

- 1. Директорат за нормативну дјелатност и хармонизацију прописа:**
  - 1.1 Дирекција за нормативну дјелатност
  - 1.2 Дирекција за хармонизацију прописа
- 2. Директорат за здравствену заштиту, фармакологију и регулисане професије:**
  - 2.1 Дирекција за здравствену заштиту
  - 2.2 Дирекција за фармакологију
  - 2.3 Дирекција за регулисане професије
- 3. Директорат за јавно здравље, прекурсоре и козметичке производе:**
  - 3.1 Дирекција за јавно здравље
  - 3.2 Дирекција за прекурсоре и козметичке производе
- 4. Директорат за контролу квалитета здравствене заштите, унапређење људских ресурса у здравству и законитост функционисања струковних регулаторних тијела (коморе):**
  - 4.1 Дирекција за контролу и унапређење квалитета здравствене заштите, увођење нових медицинских технологија и акредитације у здравству
  - 4.2 Дирекција за унапређење људских ресурса у здравству и контролу функционисања струковних регулаторних тијела (коморе)
- 5. Директорат за пројекте (ипа), иновације, здравствени туризам:**
  - 5.1 Дирекција за пројекте у здравству, иновације и вођење евиденције о имовини и опреми:
    - 5.1.1 Одсјек за праћење и реализацију капиталних пројеката и вођење евиденције о имовини и опреми,
    - 5.1.2 Одсјек за праћење и реализацију ИПА пројеката и иновације,
  - 5.2 Дирекција за економику и здравствени туризам
- 6. Директорат за биомедицину и трансплантацију:**
  - 6.1 Дирекција за биомедицину
  - 6.2 Дирекција за трансплантацију
- 7. Директорат за дигитално здравље:**
  - 7.1 Дирекција за дигиталне иновације и политике,
  - 7.2 Дирекција за управљање дигиталним процесима;
- 8. Одјељење за унутрашњу ревизију**

9. Одјељење за међународну сарадњу,
10. Одјељење за чланство у међународним тијелима из области политика спречавања злоупотребе дрога
11. Кабинет
12. Служба за кадровске и опште послове и
13. Служба за финансије, рачуноводство и јавне набавке

2. РЕЗИМЕ

У 2022. години Министарство здравља је обављало послове из своје надлежности које су утврђене Уредбом о организацији и начину рада државне управе, у оквиру 13 организационих јединица, и то: *седам директората* (Директорат за нормативну дјелатност и хармонизацију прописа, Директорат за здравствену заштиту, фармакологију и регулисане професије, Директорат за јавно здравље, прекурсоре и козметичке производе, Директорат за контролу квалитета здравствене заштите, унапређење људских ресурса у здравству и законитост функционисања струковних регулаторних тијела (коморе), Директорат за пројекте (ИПА), иновације, здравствени туризам, Директорат за биомедицину и трансплантацију), *три одјељења* (Одјељење за унутрашњу ревизију, Одјељење за међународну сарадњу и Одјељење за чланство у међународним тијелима из области политика спречавања злоупотребе дрога), *Кабинет* и *двје службе* (Служба за кадровске и опште послове и Служба за финансије, рачуноводство и јавне набавке).

Послове из дјелокруга рада овог Министарства у 2022. години обављало је 73 извршилаца, док је укупан број систематизованих радних мјеста сходно Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста био 116.

Министарство здравља је у складу са Програмом рада Владе за 2022. годину имало девет (9) обавеза, од којих је осам (8) у тематском дијелу и једна (1) у нормативном. Министарство здравља је током 2022. године реализовало једну (1) активност, дјелимично реализовало три (3), а пет (5) нијесу реализоване, а исто је доставило Влади информацију о разлозима за неиспуњење обавеза из Програма рада Владе за 2022. годину.

Током 2022. године Влада је донијела 118 закључака који се односе на обавезе из надлежности Министарства здравља, од којих су 115 реализованих, а три дјелимично реализована.

У првом кварталу 2022. године донијет је Кадровски план Министарства здравља, којим је предвиђено запошљавање на неодређено вријеме за пет службеника, од којих су три радна мјеста која су била предвиђена Кадровским планом за 2021. годину реализована у 2022. години.

На основу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији Министарства здравља бр. 3-100/22/1965/13 од 25.07.2022. године, приступило се Измјени кадровског плана за 2022. годину.

Влада Црне Горе је закључком број 07-6549/2 од 20.10.2022. године утврдила Измјену Кадровског плана за Министарство здравља за 2022. годину, којим је предвиђено запошљавање за седам лица, од којих су два радна мјеста предвиђена за високо руководни кадар, четири за државне службенике и један за намјештеника.

Буџет Министарства здравља за 2022. годину износио је 3.061.090,66 еура, док је извршење буџета износило 3.666.495,47 еура.

Планом јавних набавки Министарства здравља одређен је буџет у укупном износу од 195.813,96 еура са ПДВ-ом, док укупна вриједност Плана без ПДВ-а износи 164.433,02 еура.

У оквиру свих систематизованих организационих јединица Министарства здравља спроведне су бројне активности вишеструког значаја, а такђе ово Министарство је имало квалитетну међуресорску сарадњу.

3. РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ ИЗ ПРОГРАМА РАДА ВЛАДЕ ЗА 2022. ГОДИНУ

Министарство здравља је у складу са Програмом рада Владе за 2022. годину имало девет (9) обавеза, од којих је осам (8) у тематском дијелу и једна (1) у нормативном. Министарство здравља је током 2022. године реализовало једну (1) активност, дјелимично реализовало три (3), а пет (5) нијесу реализоване.

У наставку је преглед реализације обавеза из тематског дијела – Табела 1:

Тип/ тачка ПРВ	Назив документа у Програму рада Владе за 2022. годину	Статус реализације
ТД83	Припрема и усвајање Стратегије развоја здравства 2022-2026. са Акционим планом 2022-2023	Дјелимично реализовано Активност није реализована због кадровске реорганизације унутар министарстава и неповољне епидемиолошке ситуације у наведеном периоду, као и због сајбер напада и немогућности рада и прикупљања података. Изради исте је приступљено у III кварталу и тренутно је у финалној фази израда нацрта. Документ је планиран ПРВ 2023. за I квартал.
ТД84	Припрема и усвајање програма мјера за превенцију штетне употребе алкохола и алкохолном узрокованих поремећаја у Црној Гори за период од 2022. до 2024. године са Акционим планом за 2022 – 2023. годину	Реализовано https://www.gov.me/dokumenta/e09a0f12-687f-4b84-aeaa-fcd2524e0dba
ТД85	Припрема и усвајање Извјештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије развоја интегралног здравственог информационог система за 2021. с Акционим планом за период 2022.- 2023.	Нереализовано Недостатак кадровског капацитета.

ТД86	Припрема и усвајање Стратегије за спречавање злоупотребе дрога 2022.-2025.	Нереализовано Активност није реализована због кадровске реорганизације унутар министарства, а касније и посљедица на информациони систем које је изазвао сајбер напад. Изради исте је приступљено у III кварталу и тренутно је у фази израде нацрта.
ТД87	Припрема и усвајање Акционог плана за спровођење Стратегије за побољшање квалитета здравствене заштите и безбиједности пацијената од 2022. до 2023. године	Нереализовано Активност није реализована, јер је иста условљена усвајањем Закона о здравственој заштити, као и због смањеног кадровског капацитета.
ТД88	Припрема и усвајање Стратегије раног развоја дјетета 2022.-2026.	Дјелимично реализовано С обзиром на то да Стратегија развоја здравства није донијета у предвиђеном року, одложено је доношење предметне стратегије, јер иста мора бити усклађена са Стратегијом развоја здравства. Изради исте је приступљено и тренутно је у фази израде нацрта. Документ је планиран ПРВ-ом 2023 за I квартал.
ТД89	Припрема и израда Националне Стратегије за контролу и превенцију хроничних незаразних болести за период 2022. - 2030.	Нереализовано С обзиром да се ради о веома комплексном и важном документу који обухвата неколико великих области, а како сервиси Владе Црне Горе нису били у функцији дужи временски период, није било могуће успоставити рад на изради Стратегије. Такође, од великог значаја приликом израде документа биће годишњи и завршни извјештаји постојећих стратешких докумената повезаних са овом облашћу, као и израда Стратегије развоја здравства, а који ће се усвојити у I и II кварталу 2023. У 2022. години Министарство здравља је формирало радну групу за израду овог документа. Усвајање је планирано до II квартала 2023. године.
ТД90	Припрема и усвајање програма за ријетке болести 2022.-2024. са Акционим планом 2022.-2024.	Нереализовано С обзиром на то да Стратегија развоја здравства није донијета у предвиђеном року,

		одложено је доношење предметног програма, јер иста мора бити усклађена са Стратегијом развоја здравства.
НД65	Припрема и усвајање Закона о здравственој заштити	Дјелимично реализовано Комплексност материје коју треба уредити као и отежани услови рада услед посљедица изазваних сајбер нападом резултирали су одлагањем усвајања Закона о здравственој заштити. Завршена је јавна расправа и поднијет је Предлог према Секретаријату за законодавство на мишљење.

3.1 РЕАЛИЗАЦИЈА ЗАКЉУЧАКА ВЛАДЕ ЦРНЕ ГОРЕ

У 2022. години, Министарству здравља достављено је укупно 118 закључка Владе Црне Горе. Од 118 закључка Владе Црне Горе реализовано је 115, док је три (3) дјелимично реализовано.

Табела 2.

Број закључака Владе за период извјештавања	Број реализованих закључака Владе	Број дјелимично реализованих закључака Владе	Број нереализованих закључака Владе
118	115	3	/

4. ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ ОРГАНИЗАЦИОНИХ ЈЕДИНИЦА

4.1 Директорат за нормативну дјелатност и хармонизацију прописа

У току 2022. године урађен је Предлог Закона о здравственој заштити и поднијет је према Секретаријату за законодавство на мишљење. Као што је и у табеларном приказу о реализацији активности из Програма рада Владе за 2022. годину наведено, комплексност материје коју треба уредити као и отежани услови рада услед последица изазваних сајбер нападом резултирали су одлагањем усвајања Закона о здравственој заштити.

Током 2022. године донесене су 24 Одлуке о предузимању привремених мјера услед појаве епидемије заразне болести COVID-19 од већег епидемиолошког значаја и исте су објављене у "Службеном листу Црне Горе", сваких 14 дана и 24 Наредбе за предузимање привремених мјера за спречавање уношења у земљу, сузбијање и спречавање преношења новог корона вируса, које су такође објављене у "Службеном листу Црне Горе", као и бројни правилници:

- Правилник о ближим условима и начину утврђивања испуњености услова за промет медицинских средстава на мало ("Службени лист Црне Горе", број 57/2022);

- Правилник о измјенама и допунама Правилника о ближим условима и начину утврђивања испуњености услова за промет медицинских средстава на мало ("Службени лист ЦГ", број 126/2022);
- Правилник о ближим условима за увоз медицинских средстава која нијесу регистрована ("Службени лист ЦГ", бр. 73/2022);
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о ближим условима за увоз медицинских средстава која нијесу регистрована ("Службени лист ЦГ", број 126/2022);
- Правилник о признавању иностраних исправа и ЦЕ знака и о регистрацији медицинског средства ("Службени лист ЦГ", број 85/2022);
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о признавању иностраних исправа и ЦЕ знака и о регистрацији медицинског средства ("Службени лист ЦГ", број 126/2022);
- Правилник о ближем означавању и садржини података на козметичким производима који се стављају на тржиште ("Службени лист ЦГ", бр. 80/2022);
- Правилник о садржини извјештаја о процјени безбједности и оцјени усклађености козметичких производа ("Службени лист ЦГ", бр. 101/2022);
- Потписан је Грански колективни уговор о измјенама Гранског колективног уговора за здравствену дјелатност, којим је немедицински кадар остварио право на повећање зарада у износу од 12,50 %.
- Започете су активности у циљу закључивања уговора између Министарства здравља и Стамбене задруге здравствених радника Црне Горе "Здравство" о заједничкој изградњи стамбених објеката на територији општина Подгорица, Беране и Пљевља, а у циљу рјешавања стамбених потреба здравствених радника са подручја наведених општина.

4.2 Директорат за здравствену заштиту, фармакологију и регулисане професије

- Сачињена Одлука о утврђивању основне и доплатне Листе љекова у коју су имплементирани нове максималне цијене љекова који се издају на терет средстава Фонда за здравствено осигурање („Службени лист Црне Горе“, бр. 88/22);
- Уредбом о критеријумима за формирање максималних цијена љекова („Службени лист Црне Горе“, бр. 9/22) референтна земља је промијењена из Словеније у Румунију што је резултирало снижењем максималних цијена љекова који се налазе на Листи љекова, те је Влада Црне Горе на предлог Министарства здравља донијела Листу љекова са новим максималним цијенама, а која је ступила на снагу у августу 2022. године;
- Одржани су преговори са произвођачима/носиоцима дозволе за стављање лијека у промет који су обезбиједили додатно снижавање цијена љекова и уштеду средстава која се издвајају за љекове. Преговори су резултирали уштедом од око четири милиона еура у буџету Фонда за здравствено осигурање за 2023. годину;
- Сачињена Одлука о измјени Одлуке о утврђивању основне и доплатне листе љекова („Службени лист Црне Горе“, бр. 1/23);
  - Узимајући у обзир број пристиглих захтјева за стављање лијека на листу љекова и законску обавезу, министарство је израдило нову листу љекова при чему је на Листу укључено више од 30 генеричких љекова који, осим што доносе уштеде у буџету због снижавања цијена љекова, доприносе и повећању терапијских опција за лијечење

пацијената. Поред тога, на Листу су стављена три нова оригинална лијека који се користе у терапији ХИВ-а, онколошких обољења и ријетке болести спиналне мишићне атрофије.

- Обезбијеђена примјена лијека Трикафта за пацијенте обољеле од цистичне фиброзе
  - Цистична фиброза је ријетка болест коју има 38 пацијената у Црној Гори, од којих њих 27 испуњава услове за примјену лијека Трикафта. У циљу обезбјеђивања овог лијека одржано је више састанака са произвођачем лијека који није регистрован у Црној Гори како би се лијек нашао на тржишту Црне Горе, док су дјеца и одрасли пацијенти упућивани у Србију на евалуацију болести у циљу одобравања терапије. Након упућивања у иностранство и достављања свих релевантних налаза, Комисија Министарства здравља одобрила је примјену лијека за 22 пацијента.
- Израђен План реалних потреба за његовима и медицинским средствима свих здравствених установа
  - План реалних потреба за његовима и медицинским средствима урађен је према подацима о потребним количинама његова и медицинских средстава које су достављале све здравствене установе у Црној Гори. Након доношења буџета и Одлуке о расподјели средстава за 2023. годину Фонда за здравствено осигурање, извршена је корекција потребних количина како би биле у складу са предвиђеним средствима.
- Измијењена Уредба о критеријумима за стављање односно скидање лијека са основне и доплатне Листе његова
  - Уредба о критеријумима за стављање односно скидање лијека са основне и доплатне листе његова прописује критеријуме на основу којих се лијек може ставити, односно скинути са листе његова, документацију која се подноси уз захтјев за стављање лијека на листу, начин и поступак стављања, односно скидања његова са Листе, као и начин утврђивања цијене лијека и трошкове поступка.
- Израђен нацрт Закона о дојењу
  - Због потребе унапређења области дојења, у сарадњи са УНИЦЕФ-ом, израђен је нацрт закона који уређује обавезе здравствених радника у породиличним, патронажних тимова као и педијатара а прописује и забране рекламирања комерцијалних млијечних формула.
- Израда Стратегије развоја здравства
  - Формирана је радна група за израду Стратегије развоја здравства, коју чине представници Министарства здравља, здравствених установа и остали кључни доносиоци одлука у здравству;
  - Стратегија се доноси на период 2023.-2027. године са пратећим Акционим планом 2023-2024. године. Ова стратегија за развој здравства дефинише стратешке приоритете за здравствени систем Црне Горе за период 2023. - 2027. године. Стратегијом се поставља оквир за дјеловање са циљем јачања учинка здравственог система и побољшања здравља становништва кроз описивање конкретних циљева и имплементацију одговарајућих мјера које у средишту имају управљање оптерећењем болести кроз нови модел здравствене заштите са фокусом на примарну здравствену заштиту, кроз унапријеђено мултисекторско и међусекторско дјеловање

и приступ “One health” (“јединствено здравље”) да би се побољшало здравље популације, ојачала превенција ванредних ситуација, припремљеност и реаговање и обезбиједио бољи квалитет и ефикасност у пружању здравствених услуга на свим нивоима здравствене заштите.

- Израда Стратегије раног развоја
  - У циљу унапређења система ране интервенције и уопште развоја наших најмлађих, било је неопходно донијети петогодишњу Стратегију раног развоја. Циљ стратегије је увезивање Министарства здравља, Министарства просвјете и Министарства рада и социјалног старања како би створио јединствени систем који би у знатној мјери олакшао пут родитеља и дјетета од рођења до осме године живота.
- Израда Регистра здравствених установа
  - Ради праћења система здравствене заштите и прецизних евиденција, а сходно законској обавези из члана 61а Закона о здравственој заштити, било је неопходно прикупити све информације од здравствених установа са територије Црне Горе и објединити податке у јединствену евиденцију Министарства здравља.
- Темељна контрола допунског рада љекара
  - Ради спречавања злоупотреба и обезбјеђивања адекватне здравствене заштите грађанима Црне Горе, Министарство здравља је започело активности у циљу контроле допунског рада љекара.
- Започете активности у погледу оснивања Банке хуманог млијека
  - Како би се обезбиједила квалитетнија здравствена заштита за пријевремено рођене бебе чије мајке нијесу у могућности да доје, оснива се Банка хуманог млијека. У банци ће се складиштити пастеризовано донирано хумано млијеко, које ће бити у сваком тренутку доступно Центру за неонатологију Клиничког центра Црне Горе.
- Успостављено савјетовалиште за дојење у домовима здравља
  - Због изузетно ниског процента мајки које доје, који је један од најнижих у Европи, било је потребно успоставити савјетовалишта за дојење при домовима здравља, како би се труднице и породиље могле едуковати о свим бенефитима које дојење доноси за њихову дјecu.
- Потписан Меморандум о сарадњи са Америчком привредном комором
  - Меморандум је потписан у циљу оснивања сарадње са Америчком привредном комором и Комитетом за здравство у оквиру „Rule of Dialogue“ како би у будућем поступању могли учествовати и давати предлоге приликом креирања нових прописа, стратешких докумената и доношења битних одлука у здравству.
- Потписан Меморандум о сарадњи са Удружењем приватне праксе
  - Ради унапређења сарадње са приватним здравственим установама, као и активног учешћа представника приватне праксе у креирању политике, успостављена је сарадња потписивањем меморандума, којим су прецизирана права и обавезе обије уговорне стране.
- Донесен План специјализација и ужих специјализација
  - Ради адекватног планирања кадровског јачања јавног здравственог система, донијет је План специјализација и ужих специјализација, те одређена знатна средства у циљу стручног усавршавања здравствених радника.

4.3 Директорат за јавно здравље, прекурсоре и козметичке производе

Током 2022. године започета је израда стратешких докумената чије је усвајање планирано у I кварталу 2023. године, и то:

- „Програм за надзор и контролу вектора у Црној Гори 2023-2025 са Акционим планом 2023. - 2025. годину;
- „Програм контроле употребе дуванских производа у Црној Гори 2023-2025 са Акционим планом 2023-2025“;
- У септембру 2022. године започет је Програм вакцинације против ХПВ вируса за деветогодишње дјевојчице, чиме се Црна Гора придружила око 100 држава свијета који примјењују ову дјелотворну и високобезбједну вакцину.
- Унапријеђени су програми скрининга малигних болести, и то:
  - Скрининг рака дојке се проширује на национални ниво. Обзиром да је мамографија примарни скрининг тест у скрининг програму рака дојке, повећаће се број жена код којих се болест открила у најранијој фази и смањиће се трошкови лијечења.
  - За Скрининг рака дебелог цријева - планирана је набавка колоноскопа у вриједности од 30.000,00 еура. Од 2019. године колоноскопије су се изводиле само у Клиничком центру Црне Горе (КЦЦГ), што није било прихватљиво за становнике сјеверне и јужне регије због специфичности прегледа, односно припреме за преглед. Због тога велики број учесника са позитивним резултатом примарног теста није обављао колоноскопију. Циљ је да се набавком колоноскопа и за остале здравствене установе обаве сви колоноскопски прегледи за пацијенте којима су препоручени, и на тај начин повећа број пацијената код којих се болест открила у најранијој фази и смање трошкови лијечења.
  - За Скрининг рака грлића материце планирана је набавка савремене опреме, који обухвата истовремено тестирање двије тренутне методе (HPV и LBC) у вриједности од 700.000,00 еура. Овим ће се значајно утицати на квалитет скрининг програма, смањиће се оболијевања од рака грлића материце, значајно већи број ће се детектовати у раној фази, смањиће се оптерећење гинеколога, спријечити одлазак у приватне амбуланте, смањити трошкови лијечења од рака грлића материце.

4.4 Директорат за контролу квалитета здравствене заштите, унапређење људских ресурса у здравству и законитост функционисања струковних регулаторних тијела (коморе)

У Директорату за контролу квалитета здравствене заштите и унапређење људских ресурса у здравству и законитост функционисања струковних регулаторних тијела (коморе) обављају се послови у двије дирекције, и то:

- Дирекција за контролу и унапређење квалитета здравствене заштите, увођење нових медицинских технологија и акредитације у здравству и
- Дирекција за унапређење људских ресурса у здравству и контролу функционисања струковних регулаторних тијела (коморе).

Разматрање приговора пацијената на пружање здравствених услуга у здравственим установама и то у току 2022. године заштитницима права пацијената у здравственим установама и Министарству здравља поднијето је укупно 2767 приговора, од чега је заштитницима права пацијената у здравственим установама поднијето 2675 приговора, а 92 приговора Министарству здравља.

Ако се погледају подаци о приговорима у односу на здравствене установе највећи број приговора се односио на Дома здравља Главног града (1563), Клинички центар Црне Горе (848), Институт за јавно здравље (30), Општу болницу Никшић (29) и Завод за хитну медицинску помоћ (29). Наведене установе пружају највећи број услуга на годишњем нивоу и пропорционално имају и највећи број приговора. У здравственим установама Дом здравља Мојковац, Дом здравља Рожаје, Специјална болница за плућне болести „Брезовик“ и Завод за трансфузију крви Црне Горе за 2022. годину није било притужби грађана. Министарству здравља од 01.01.2022. године до 31.12.2022. године поднијето је 92 приговора на рад здравствених установа, од чега 29 на квалитет здравствене услуге, у категорију „Остало“ 20 приговора, на организацију здравствене службе 8, вријеме чекања на специјалистички преглед 2 и на понашање здравственог радника/здравственог сарадник 33 приговора.

Подношење приговора показује да су пацијенти упознати са сопственим правима кроз институт заштитника права пацијената, као и да се повећава повјерење у институције система. Сходно наведеном права пацијената су у потпуности испоштована са поруком да је интерес пацијента у центру дјеловања здравственог система,

Комисије за екстерну контролу квалитета су у претходном периоду вршиле стручни надзор над радом медицинског особља на основу приговора појединаца или на иницијативу самог Министарства здравља у свим ситуацијама када је постојала сумња на несавјесно лијечење и непоштовање протокола, као и неетично поступање.

Министарство здравља спровело је 17 редовних екстерних контрола, а само у једном случају спроведена је ванредна екстерна провјера квалитета стручног рада.

4.5 Директорат за пројекте (ИПА), иновације, здравствени туризам

У циљу рационализације трошкова у здравственом систему, Директорат за пројекте (ИПА), иновације и здравствени туризам је покренуо одређене активности у том смјеру. Неке од њих су формирање радне групе која ће се бавити анализом набавке, складиштења, дистрибуције и потрошње лекова, с обзиром да смо сви свјесни тренда раста трошкова за лекове у нашем систему из године у годину. У рад ове радне групе укључени су представници Министарства здравља, Фонда за здравствено осигурање и Монтефарма.

Такође, битна активност која је покренута у циљу анализе могућности за рационализацију трошкова је функционална анализа за област здравства, која се спроводи у сарадњи са Свјетском банком „Управљање људским ресурсима у области здравства“, и која ће обухватити и сегмент зарада у здравству. Наведена анализа ће се спровести у сарадњи Министарства здравља, Министарства финансија, Министарства јавне управе, а укључени су и Фонд за здравствено

осигурање и Институт за јавно здравље и има за циљ да рационализује трошкове и смањи издатке у предметној области.

Када је у питању Капитални буџет за 2022. годину Министарство здравља је заиста постигло значајне резултате који ће унаприједити наш здравствени систем. Створиће се бољи услови за пружање здравствене заштите пацијентима широм Црне Горе, као и за рад наших здравствених радника и сарадника.

ПРОЈЕКТИ ИЗ КАПИТАЛНОГ БУЏЕТА И ИПА ФОНДОВА

➤ Клиника за ментално здравље

Започети радови на изградњи објекта крајем јула 2022.године. Рок за реализацију је 18 мјесеци.Укупно уговорена вриједност пројекта је 7.314.390,72 еура са ПДВ-ом.

Изградњом овог објекта обезбједиће се савремени услови за лијечење одраслих у овој области. Први пут у Црној Гори биће обезбијеђено и одјељење за дјечију и адолесцентну психијатрију гдје ће бити могућа хоспитализација малољетних лица. Смањиће се број пацијената који се шаљу у иностранство, најчешће су то биле установе из држава региона.

➤ Изградња новог објекта за потребе Клинике за инфективне болести и Клинике за дерматовенерологију Клиничког центра Црне Горе

Постављен камен темељац 27.10.2022. године. Рок за реализацију 18 мјесеци. Уговорени износ за радове износи 8.492.468,22 еура, док за надзор износи 340.600,54 еура.

Изградњом наведених клиника постиже се унапређење инфраструктурних и техничких капацитета Клиничког центра Црне Горе (КЦЦГ), као и унапређење укупне здравствене заштите становништва у борби против заразних болести. Пројекат се финансира из средстава Европске Уније.

➤ Адаптација и опремање микробиолошких лабораторија

Потписани уговори за адаптацију и опремање девет микробиолошких лабораторија у Црној Гори. Циљ пројекта је побољшан квалитет пружања услуга у микробиолошким лабораторијама кроз обезбјеђивање адекватне опреме и реновирање релевантних лабораторија до одређених стандарда неопходних за смјештај наведене опреме. Пројекат се финансира из средстава Европске Уније. Укупно уговорени износ за радове износи 1.191.479,82 еура, док за надзор износи 49.500,00 еура. Уговорени износ за набавку опреме је 839.864,00 еура.

➤ Радови на изградњи оперативног центра за ванредне ситуације (ЕОС) и унапријеђење ИТ Система у области прикупљања и управљања подацима у кризним ситуацијама

Циљ пројекта је јачање капацитета Института за јавно здравље Црне Горе, како би ефикасно одговорио на јавно-здравствене потребе за сва будућа избијања заразних болести у земљи кроз изградњу и опремање Центра за контролу и превенцију заразних болести са Оперативним центром за ванредне ситуације и унапређењем ИТ система у области прикупљања и управљања подацима у кризним ситуацијама. Пројекат се финансира из средстава Европске Уније. Уговорени износ за

радове је 2.144.491,25 еура, док су за надзор одређена новчана средства у износу од 1.191.479,82 еура.

➤ **Реконструкцији Специјалне болнице у Рисну**

У новембру 2022. године започети су радови на реконструкцији овог објекта. Укупна вриједност радова износи 2.313.000,00 еура, док је рок за реализацију 12 мјесеци. У току су завршне активности на усаглашавању техничке спецификације са пројектантом и представницима Министарства здравља у циљу припреме тендерске документације за расписивање јавног надметања за набавку опреме, процијењене вриједности 556.600,00 еура са ПДВ-ом и за извођење радова на реконструкцији интерних саобраћајница са паркиралиштима у склопу објекта процијењене вриједности 302.500,00 еура са ПДВ-ом.

➤ **Санација објекта "Нико Миљанић" у Велимљу**

Закључени уговори са извођачем радова на износ од 109.009,61 еура са ПДВ-ом. Општина Никшић је обезбиједила стручни надзор. Технички рок завршетка радова је три мјесеца од увођења извођача у посао. У току је расписивање тендерске процедуре за уговарање додатних – непредвиђених радова који су неопходни за стављање овог објекта у функцију.

НАПОМИЊЕМО да су:

➤ **Расписани тендери за следеће пројекте који ће се реализовати током 2023. године:**

- Доградња Дома здравља Улцињ,
- Отварање стоматолошких амбуланти у школама,
- Реконструкција зграде за неурологију и инфективно одјељење Опште болнице Беране,
- Реконструкција енергетског блока и помоћних извора напајања Клиничког центра Црне Горе,
- Набавка магнетне резонанце (два комада) и скенера (један комад),
- Реконструкција објекта Опште болнице Бијело Поље,
- Изградња објекта за потребе проширења РО службе Опште болнице Беране

➤ **Пројекти код којих се очекује расписивање конкурса за идејно архитектонско рјешење:**

- **Изградња објекта Опште болнице у Пљевљима** - прибављени урбанистичко технички услови и спреман пројектни задатак, у финалној процедури је код Министарства екологије, просторног планирања и урбанизма. Након што Управи за капиталне пројекте буде достављено идејно архитектонско рјешење и Пројектни задатак од стране Министарства здравља, иста ће предузети активности из своје надлежности.
- **Ургентни блок Клиничког центра Црне Горе** - прибављени урбанистичко технички услови и спреман пројектни задатак.
- **Дом здравља „City kvart“** - прибављени урбанистичко технички услови и спреман пројектни задатак. Након што Управи за капиталне пројекте буде достављено идејно архитектонско

рјешење и Пројектни задатак од стране Министарства здравља, иста ће предузети активности из своје надлежности.

Чињеница да у здравствени систем није било значајних улагања дуги низ година, а да је текућа пандемија COVID-19 показала знатне слабости система, представљала је додатни аргумент да овај сегмент буде приоритет у раду Директората за пројекте (ИПА), иновације и здравствени туризам.

Напомињемо да је крајњи рок за уговарање наведених пројеката који се финансирају из ЕУ-ИПА фондова био 02.12.2022. године, и да је Директорат уложио велике напоре, с обзиром на претходна кашњења да све активности реализује у предвиђеном року. Расписано је осам тендерских процедура, и за сваку од њих је требало формирати евалуационе комисије што је Министарство здравља и учинило и управо представници Директората су активно учествовали у раду истих.

Припремљена је логичка матрица за два изузетно важна пројекта:

- "Baby friendly hospital initiative" (породилиште по мјери беба) и
- Дигитализација здравственог сектора у Црној Гори за 2023. годину

С тим у вези, Влада Црне Горе је у предлогу буџета Министарства здравља за 2023. годину одобрила 1,4 милиона еура за дигитализацију који би се могли користити за суфинансирање.

У трећем кварталу 2022. године започете су припремне активности за акредитацију и стандардизацију здравствених установа. С тим у вези, Министарство здравља је формирало националну радну групу са циљем успостављања законског оквира за акредитацију и стандардизацију здравствених установа у Црној Гори и дефинисања националних стандарда усклађених са Европске уније. С обзиром на значај акредитације и стандардизације за цјелокупан здравствени систем, у наредној години нас очекују бројне активности како би се започео овај процес, а у томе ће од значајне помоћи бити свака врста улагања у здравствену установу, почев од реконструкције/адаптације, набавке опреме до дефинисање смјерница и протокола за процес рада. Акредитација нам је важна и за здравствени туризам, због великог броја страних туриста који посјећују Црну Гору, укључујући и држављане Европске уније.

ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ У ЗДРАВСТВЕНИМ ОБЈЕКТИМА

Влада Црне Горе је добила зајам од Међународне банке за обнову и развој за наставак реализације пројекта Енергетска ефикасност у Црној Гори, кроз фазу два. У оквиру прве фазе пројекта (МЕЕП 1), која се завршила у марту 2018. године, енергетски је унапријеђено 25 јавних објеката (девет образовних и 16 здравствених). Имплементација друге фазе пројекта (МЕЕП 2) је започела 1. септембра 2018. године, а планирана је да траје до краја 2023. године. Вриједност буџета пројекта је шест милиона еура. У оквиру МЕЕП 2, планиране су следеће активности:

- унапређење енергетских карактеристика 18 објеката здравственог система,
- успостављање мониторинг система за праћење нивоа комфора у здравственим објектима, кроз праћење потрошње енергената и воде, и
- креирање одрживог система финансирања пројеката енергетске ефикасности у јавном сектору. Одрживи систем финансирања, омогућиће да се након реализације друге фазе

пројекта, радови на примјени мјера енергетске ефикасности у осталим здравственим објектима, финансирају из уштеда остварених у адаптираним здравственим објектима.

Такође, указујемо на следеће спроведене активности, и то:

- Потписан је уговор за извођење радова на објекту Дом здравља Подгорица - Голубовци, вриједност радова износи 147.136,36 еура.
- У јуну мјесецу је започета евалуација пристиглих понуда за избор извођача радова на објектима: Општа болница Никшић, Дом здравља Даниловград и Дом здравља Мојковац. Евалуација пристиглих понуда је и даље у току. Процијењена вриједност радова за ова три објекта је 1,2 милиона еура.
- У току је евалуација пристиглих понуда за избор извођача радова на објекту Здравствене станице Жабљак. Процијењена вриједност радова је 330.000 еура.
- У јулу је започета евалуација тендера за избор Консултанта за развој дугорочног одрживог механизма финансирања у дијелу енергетске ефикасности са примјеном ЕСЦО модела за профитабилне пројекте. Евалуација понуда је и даље у току.
- Урађен је извјештај о реализованим активностима за период јун 2021 - мај 2022. и План рада за 2023. годину, а све у складу са обавезама по основу Уговора о зајму за пројекат МЕЕП2.
- **Болница “Мељине” и Институт “Др Симо Милошевић”, Игало - Директорат** је током године учествовао у бројним активностима који се тичу решавања проблематике болнице “Мељине” и Института Игала. На иницијативу Директората је формирана Владина Комисија која је под притиском Министарства здравља утврдила решење којим ће се болница “Мељине” након преко 15 година врати у јавни здравствени систем. Осим наведеног, за Институт се прикупљају подаци, спреман је пројектни задатак у сарадњи са менаџментом Института у циљу проналажења дугорочног решења.

Напомињемо да је у Министарству здравља спроведена ревизија пројеката из Програма ЦАП 2018 Акција 5: *“EU for strengthening the quality and access of health and social services”*. Ревизија је вршена у периоду од 29.06.2022. године до 08.08.2022. године и од 22.08.2022. године до 26.09.2022. године. (прекид у августу због годишњих одмора). Констатовано је да је усклађеност тендерске документације и учешће у процесу евалуације (85%), док је правовременост била дјелимична, будући да су постојала извјесна кашњења када су у питању рокови уговарања.

Предузете су активности у циљу преусмјеравањима НКТ средстава здравственим установама за јачање капацитета пружања здравствених услуга.

ИНВЕСТИЦИЈЕ У ОПРЕМУ И ГРАЂЕВИСНКЕ РАДОВЕ

У периоду од 01.01.2022-20.12.2022. године инвестиције у јавне здравствене установе у Црној Гори износе цца 4,5 милиона еура за набавку опреме и цца 300.000,00 еура за адаптације објеката кроз друге изворе финансирања које нису наведене у претходним поглављима.

ЗДРАВСТВЕНИ ТУРИЗАМ

У току су активности везане за процесе које се односе на развој области здравственог туризма, кроз дефинисање и планирање активности у оквиру Стратегије паметне специјализације.

Министарству науке и технолошког развоја достављен је Извјештај о предузетим активностима у вези Оперативног програма из Стратегије паметне специјализације, а која се односи на Акциони план за период 2021-2023 (за 2022.годину).

Такође, Министарству економског развоја и туризма достављен је Извјештај о реализацији активности из Акционог плана Програма развоја здравственог туризма.

Припремљен је План припреме љетње туристичке сезоне у дијелу активности за које је надлежно Министарство здравља и исти је достављен Министарству економског развоја и туризма.

Министарство науке и технолошког развоја је у складу са Закључком са прве сједнице Савјета за иновације и паметну специјализацију, број 01/082-22-582/1 у септембру 2022. године формирало иновационе радне групе, као радна тијела која пружају подршку Савјету за иновације и паметну специјализацију, за четири приоритетне области међу којима је и област „Одрживи и здравствени туризам“.

РЕАЛИЗОВАНЕ ДОНАЦИЈЕ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА

Донације – Укупна вриједност донација до 31.12.2022. године

1. Грађевински радови	70.013,41 еура
2. Љекови	5.020,12 еура
3. Медицинска опрема/апарати	1.847.949,53 еура
4. Новац	413.961,12 еура
5. Остало	513.494,08 еура
6. Потрошни материјал	380.870,15 еура
7. Спонзорства	7.504,16 еура
8. Немедицински материјал	2.004,79 еура
9. Возила	193.223,69 еура
Укупно	3.434.041,05 еура

Највеће донације

а) Донатор: "Trojet Tona" Америка	Санитетски комби, операциони сто, опрема за физикалну медицину медицински апарати за педијатрију.	Износ 150.000,00 еура
б) Донатор: Министарство здравља Данске	12 комада дефибрилатора 20e Life Pak i 20 пацијент монитора C90 Comen	Износ 202.824,00 еура
в) Донатор: Донација United Nations Development Programme	Рачунари и информатичка опрема: 1 switch (AT-x900-24XT, Advance L3 Switch 24x 10/100/1000T (RJ-45) copper ports, 2 x high speed expansion bays, removable PSU).	Износ 126.954,658 еура
г) Донатор: "Осми ред - Д" д.о.о. Подгорица	Донација дигиталног мамографа Planmed Clarity 3.D	Износ 101.500,00 еура

д) Донатор: ЗУ Апотеке Црне Горе "Монтефарм"	Медицинска средства и опрема: СРАР апарат "Bousignac", СРАР апарат H5i, хирушке каљаче, каљаче, дубока чизма, канила носна за О2 терапију, капуљаче full face, концентратор кисеоника force, манитили хируршки, стерилни, маске за високу концентрацију кисеоника, наочаре заштитне, NIV full face маска, non vented, респиратори, сензор за пулсни оксиметар, заштитни визир, заштитна одијела, заштитне маске, заштитне наочари, заштитни визир, ZOLL Air filter, ZOLL Bvfilter, ZOLL Foam филтер, ZOLL HME филтер, ZOLL једнократно вентилационо кријево ZOLL Sp	Износ: 107,093,93 еура
--	---	------------------------

УПРАВЉАЊЕ МЕДИЦИНСКИМ ОТПАДОМ

Укупна количина обрађеног медицинског отпада у ЈЗУ до 31. децембра 2022. године је 442.983,44 кг у вриједности 991.618,44 еура.

4.6 Директорат за биомедицину и трансплантацију

У претходном периоду радило се на унапређењу области узимања и пресађивања људских органа у сврху лијечења - трансплантације органа као посебног вида здравствене заштите. Предузето је низ активности у циљу имплементације Закона о узимању и пресађивању људских органа у сврху лијечења ("Службени лист Црне Горе", бр. 43/16 и 67/19).

У оквиру преговора у циљу успостављања сарадње у области међусобне размјене органа са Европском организацијом за размјену органа – Еуротрансплант-ом, Министарство здравља је добило усмјерење да је потребно да љекари из Црне Горе заврше обуку за обављање трансплантације бубрега преко ТТА – „teaching and training“ уговора са Универзитетском клиником у Минхену.

Министарство здравља је у том смислу наставило даље преговоре са Универзитетском клиником у Минхену за обуку љекара за обављање трансплантације бубрега, а као резултат ових преговора, након усвајања Информације о потреби потписивања овог Споразума на сједници Владе Црне Горе у фебруару 2022. године, услиједило је потписивање Споразума између Универзитетске клинике у Минхену, Министарства здравља Црне Горе и Клиничког центра Црне Горе, а чији предмет је обука љекара за обављање трансплантације бубрега, у априлу 2022. године, одређена су и потребна финансијска средства.

У склопу ове сарадње планирана је обука љекара специјалиста уролога и нефролога за обављање поступака трансплантације бубрега као и обука љекара специјалиста неурологије и анестезиологије за утврђивање мождане смрти у јединицама интензивне његе. Финансијаска средства у износу од 750.000,00 еура су пренијета Клиничком центру Црне Горе крајем децембра 2022. године.

У току је израда нове Уредбе о обиму права и стандардима здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања на секундарном и терцијарном нивоу здравствене заштите, којом ће се, ближе регулисати и обим права у дијелу упућивања на лијечење осигураника у иностранство ради трансплантације органа.

На основу Закона о медицински потпомогнутој оплодни („Сл.лист ЦГ“ 145/21) донијета су подзаконска акта. Иницирана је измјена Закона о узимању и пресађивању људских органа у сврху лијечења („Службени лист Црне Горе“, бр. 43/16 и 67/19) и Закона о узимању и пресађивању људских ткива и ћелија у сврху лијечења („Службени лист Црне Горе“, бр.57/15 и 86/22) и тренутно је у току њихово усклађивање са прописима Европске уније.

Инициран је и одржан састанак са Националним центром за трансплантацију органа Италије (CNT) као престижном и успјешном организацијом за трансплантацију органа под Министарством здравља Италије, са којом је догворено успостављање сарадње у предметној области. Очекује се достављање нацрта споразума о сарадњи од стране CNT-а.

У циљу имплементације Закона о узимању и пресађивању људских органа у сврху лијечења („Службени лист Црне Горе“, бр. 43/16 и 67/19) иницирано је успостављање система издавања донорских картица код изабраног доктора, даља реализација ове иницијативе је у току. Иницирани су састанци са кључним установама система у циљу унапређења и развоја трансплантационе медицине.

Током 2022. године аплицирано је посредством Канцеларије за европске интеграције и одобрен је из механизма ИПА средстава износ од 300.000,00 еура за развијање софтвера SOHO мреже информационог система, који ће софтверски повезати SOHO област (крв, ткива, ћелије, органи, репродуктивне ћелије) све у циљу имплементације законске регулативе из SOHO области и ради испуњавања обавеза које Црна Гора има у оквиру преговарачког поглавља 28. У току је припрема тендерске документације и техничких спецификација за објављивање тендера посредством Делегације Европске уније.

4.7. Директорат за дигитално здравље

Министарство здравља је у сарадњи са УНДП-ом имплементирао пројекат "Јачање система здравства у Црној Гори", кроз који је извршена информатизација Клиничког центра Црне Горе (КЦЦГ) и започела информатизација Завода за Хитну медицинску помоћ (ЗХМП).

Информациони систем у КЦЦГ је оперативан од јануара 2022. године. Током протеклог периода, а нарочито од почетка коришћења новог ИС у КЦЦГ, Министарство здравља је имало активну улогу у рјешавању проблема у имплементацији ИС, посебно пословног дијела који су настали као последица непостојања централизованог система вођења пословних процеса у КЦЦГ и софтверских контрола. У циљу рјешавања тих проблема Министарство здравља је имало редовне

састанке и у сарадњи са УНДП-ом координирало и савјетовало у рјешавању истих. Такође, Министарство здравља је више пута иницирало и координирало између институција које размјењују податке са КЦЦГ, те организовало више састанака на којима су договорене активности на повезивању различитих система, а чија је имплементација у току. Ту се прије свега мисли на ИЈЗЦГ али Интегрални информациони систем здравства, Завод за трансфузију крви, ЦАЛИМС, МУП. Све активности које су имале за тему интеграције су потицале и инициране су од Министарства здравља.

У оквиру ИС КЦЦГ:

- направљен је сервис за интеграцију са Министарством унутрашњих послова у дијелу слања „Пријаве рођења беба” и „Пријаве смрти”,
- успостављена је интеграција са Заводом за трансфузију крви Црне Горе у дијелу слања „Упута за трансфузију” и „Пријаве трансфузионе реакције”,
- успостављена је интеграција са Радиолошким информационом системом у дијелу размјене снимака и описа истих,
- успостављена је интеграција са ЦИНМЕД-ом у дијелу сервиса за пријаву нежељених дејстава лијека,
- успостављена је интеграција са Институтом за јавно здравље Црне Горе у дијелу сервиса за пријаву болничке инфекције.

Што се тиче повезивања са ИС Института за јавно здравље, то се односи на регистре, статистику и све везано за обавезе Клиничког центра Црне Горе према ИЈЗЦГ у складу са Законом о збиркама података у области здравства.

- Регистри који су у фази реализације:
- Регистар за карцином дојке;
- Регистар за хемофилију;
- Регистар за карцином јајника;
- Регистар за хепатоцелуларни карцином ;
- Регистар за реуматологију;
- Регистар за мултипли мијелом;
- Регистар за псоријазу;
- Регистар за меланома;
- Регистар за запаљенске болести цријева
- Регистар за мултиплу склерозу

И даље се спроводе активности да се информациони систем КЦЦГ-а повеже са информационом системом и сервисима Института за јавно здравље. Ово повезивање омогућиће да се аутоматизује повлачење свих доступних података у електронској форми неопходних Институту за јавно здравље да сходно Закону о збиркама података у здравству води обавезне статистике и регистре. Институт за јавно здравље је већ доставио потребне спецификације веб сервиса за потребе аутоматског пуњења својих регистара гдје је то могуће, а завршетак умрежавања ових система КЦЦГ и ИЈЗЦГ се очекује у наредном периоду.

Информациони систем у КЦЦГ је:

- најмодернија ВЕБ технолошка платформа базирана на open source рјешењима,
- без потребе за локалном инсталацијом на рачунарима,
- флексибилан лиценчни модел,
- могућност приступа са било које удивене локације,
- податак унијет на једном мјесту се пропагира кроз цио систем (скраћује се вријеме рада, смањује се количина уноса, смањују се људске грешке при уносу),
- има нови модул за заказивање термина у КЦЦГ,
- укида потребу за масовном штампом документације (пример амбулантни протоколи, резултати дијагностичких процедура),
- нуди интегрисаност свих пословних функција како у медицинском, тако и у финансијском дијелу,
- посједује лог активности коришћења система (сваког корисника) према EUROREC 2 европском стандарду,
- потпуна отвореност за надоградњу и интеграцију са постојећим информационим системима унутар установе,
- посједује Лабораторијски информациони систем,
- посједује Радиолошки информациони систем,
- посједује отвореност за надоградњу и интеграцију са информационим системима других установа (ФЗО (електронска фактура и шифарници), ЦИНМЕД, Завод за трансфузију крви, Институт за јавно здравље),
- посједује интегрисани систем за интерну и екстерну комуникацију (chat и email),
- аутоматизовано и дигитализовано вођење медицинске документације,
- могућност извјештавања према другим установама,
- могућност детаљног извјештавања доступног менаџмента,
- интегрисан БИ систем напредног извјештавања,
- интегрисаност централне апотеке и Медицинског информационог система – праћење потрошње по пацијенту и праћење стања залиха љекова, санитетског и медицинског потрошног материјала у реалном времену,
- аутоматско праћење реализације уговора о јавним набавкама (раније рађено кроз excel)
- потпуна интегрисаност набавне службе, магацинског пословања и финансија и рачуноводства,
- тренутна расположивост података из кадровске евиденције у свим релевантним модулима,
- праћење основних средстава и комплетна интегрисаност са финансијама и рачуноводством.

Кроз ИС КЦЦГ могуће је омогућити приступ Министарства здравља у циљу праћења капиталне опреме, континуиране медицинске едукације, кадра, специјализације и остале активности из надлежности Министарства здравља.

Са УНДП-ом кренуло се у имплементацију новог информационог система Завода за хитну медицинску помоћ (ЗХМП), који ће се такође састајати од пословног информационог система и медицинско информационог система, док ће диспечерски систем бити накнадно инсталиран

сходно планираној анализи која ће показати најбољи пут за имплементацију овог сегмента, а узимајући у обзир постојеће ресурсе које Црна Гора има. Нови информациони систем подразумијеваће медицински и пословни дио, а значајно је по први пут увођење таблет рачунара за подршку рада тимова у процес рада. Кроз таблет уређаје, постоји могућност, да се на терену уносе потребне информације које ће се искористити за информисање ургентних центара у које се пацијент доводи. Овај пројекат са УНДП-ом је пружио и сву неопходну хардверску подршку за имплементацију ових система кроз набавке нове опреме, сервера, рачунара и сторица.

Донесен је Правилник о ближем садржају и начину вођења основне медицинске документације ("Службени лист Црне Горе" бр. 18/22), којим се ближе дефинише садржај, појам и значење Електронског здравственог картона. У току је рад на имплементацији правилника и на развијању електронског здравственог картона.

ЕЗК ће бити посебан информациони систем који ће имати задатак да издвоји медицинске податке из постојећих информационих система, обједини их на једном мјесту и направи лако доступнима грађанима и здравственом систему за потребе доношења здравствених политика и вођења статистике. На овај начин ће бити остварена пуна интероперабилност цјелокупног система и доступност деперсонализованих података за вођење статистика за потребе свих релеватних институција.

У току је измјена Закона о здравственој заштити гдје је Директорат за дигитално здравље дао предлог да се у Закону уведе потпуно нови сегмент под називом Дигитално здравље, којим би се уредила питања надлежности актера у спровођењу политика дигиталног здравља, те ријешио проблем који је у текућем закону, а то је питања електронског картона, медицинске документације, мздравља, ездравља, телемедицине, али и питања управљања системом у техничком аспекту и имплементацији политика Министарства здравља над дигитализацијом.

Што се тиче телемедицине, реализован је пилот пројекат на нивоу три болнице, ОБ Беране, ОБ Пљевља и ОБ Бар, које су могле да траже друго референтно мишљење из КЦЦГ-а. Обзиром на бенефите које пружа овај систем потребно је доношење правилника који ће детаљније уредити ову услугу. Кроз Програм економских реформи (ПЕР), али и кроз ИПА 3, МЗД је исказало потребе за развој Телемедицине и обезбјеђивање потребних средстава. У Министарству здравља је у току рад на изради подзаконске регулативе из области телемедицине. Тражена су и средства кроз капитални буџет за 2023. годину за наставак имплементације пројекта телерадиологије и повезивања преосталих болница у јединствен централни систем.

Спроводе се активности на пољу дигитализације СОНО области - супстанце људског поријекла – крв, ткива, ћелије, репродуктивне ћелије, органи. Посредством Канцеларије за европске интеграције кроз ИПА механизам одобрен је износ од 300.000,00 еура за развијање софтвера СОНО мреже информационог система. Кроз раније активности из ИПА средстава финансирана је припрема техничке спецификације софтвера на основу које ће се припремити ТД за развијање овог ИС.

У току је програмирање у оквиру средстава предприсупне помоћи - ИПА 3 у износу од 3,5 милиона еура за потребе дигитализације области здравља са посебним акцентом на развој телемедицине, електронског здравственог картона, М-health, Track and trace систем за љекове и

осталих сегмената здравствене заштите које је потребно дигитализовати. Планирано је да се активности спроводе кроз сарадњу са УНДП-ом кроз модел индиректног менаџмента, а на основу досадашње добре сарадње у претходно наведеним пројектима. Кроз увођење дигитализације у здравствени сектор, напредних дигиталних технологија, напредних извјештавања и управљања здравственим статистичким подацима доћи ће до унапређења здравствене заштите и до побољшања квалитета здравствене заштите.

Осим средстава која су тражена кроз ИПА 3 програм, Министарство је кроз текући буџет Министарства здравља аплицирало код Министарства финансија за средства у износу од 1,4 милиона еура за активности које ће нас припремити за спровођење пројеката из ИПА 3.

Спроведене су и следеће активности које су допринијеле развоју и унапређењу здравственог система. Спроведене активности се могу подијелити на:

- Унапређење постојећих сервиса и услуга,
- Развој нових сервиса и услуга,
- Креирање политика и спровођење активности на унапређењу здравственог система,
- Сервиси е-здравље,
- Medical inventory апликација

Због епидемиолошке ситуације фокус дигитализација је остао усмјерен на унапређење сервиса кроз е-здравље и то: еЗаказивање, еРецепт, еНалаз, еАпотека и сл. Унапређења система се односе на подизање стабилности и оптимизације рада развијеног електронског сервиса намијењеног осигураницима тестираним на присуство новог корона вируса, а у сврху добијања повратне информације о резултатима тестирања преко е-здравља.

У циљу ефикасније набавке и избјегавање ситуација у којима ће здравственим радницима недостајати заштитна опрема или материјал, кроз прецизније праћење и извјештавање о потрошњи и залихама, развијена је дигитална платформа, Medical inventory, која прати стање залиха лекова, опреме, као и потрошног материјала. Користи вјештачку интелигенцију у дијелу планирања и предвиђања потреба, као и формирања аларма у случају девијација у потрошњи.

Унапријеђен е-сервис у смислу да је омогућено да сајту е-здравље могу приступити и пацијенти који немају Изабраног љекара.

У току су интезивне активности на финализацији повезивања сервиса примарног, секундарног и терцијарног нивоа кроз низ организованих састанака између представника Министарства Здравља, домова здравља, Поликлинике КЦЦГ, ФЗО, вендора и УНДП-а ради идентификовања и спецификација потреба струке са циљем доступности лабораторијских анализа (КЦЦГ – ИИСЗ, КЦЦГ - ИЈЗЦГ), извјештаја љекара специјалиста, отпусних листа и осталог на свим нивоима здравствене заштите чиме би се омогућила боља повезаност љекара који прате пацијента и свих пружаоца услуга у јавном систему здравља.

Директорат за дигитално здравље је покренуо и активности на креирању софтверског рјешења за пословне процесе Министарства здравља, креирања регистра приватних здравствених установа, као и система напредног извјештавања за потребе креирања политика.

4.8 Одјељење за унутрашњу ревизију

Годишњи извјештај о раду унутрашње ревизије и извршењу годишњег плана унутрашње ревизије Министарства здравља за 2022. годину указује да је у извјештаном периоду обављена 1 ad hoc ревизија. Ово из разлога јер је у Одјељењу за унутрашњу ревизију потребно проширити кадровске капацитете, обзиром да је попуњено само радно мјесто руководиоца ревизије, а именована је од јуна 2020. до јуна 2022. била одсутна (привремена спријеченост за рад по основу одржавања трудноће, породилчко одсуство, родитељско одсуство, привремена спријеченост за рад ради њега дјете).

4.9. Одјељење за међународну сарадњу

Одјељење за међународну сарадњу обавља континуирану сарадњу са међународним партнерима, прије свега са Свјетском здравственом организацијом, која пружа подршку Министарству здравља у јачању здравствених капацитета кроз пружање могућности за доедукацију у земљи и иностранству, учешће на стручним скуповима, кроз тренинг радионице/округле столове, пружа експертску подршку у изради докумената.

- Припрема учешћа делегација на међународним скуповима које је предводио министар здравља;
  - Регионални комитет СЗО за Европу, септембар 2022., Тел Авив, Израел;
  - Свјетски здравствени самит, октобар 2022., Берлин, Њемачка;
  - Министарски састанак о медицинским технологијама и дигитализацији здравства, Малта, новембар 2022. године;
- Одјељење за међународну сарадњу је организовало састанак Иницијативе малих земаља, чији је домаћин била Црна Гора. Састанак је одржан 1-2. јуна 2022. године;
- Одјељење организовало обиљежавање Дана свјесности о антибиотицима, одржан округли сто 22. новембра 2022. године, Подгорица, Црна Гора;
- Припремљен и усвојен Програм за контролу резистенције бактерија на антибиотике са Акционим планом за период од 2022. до 2024. године;
- Координирано и припремано учешће представника Министарства здравља на састанцима/мисијама/округлим столовима/ радионицама СЗО у Црној Гори.
- Координиране активности Здравствене мреже Југоисточне Европе (СЕЕХН), од којих се посебно издваја учешће на Курсу здравствене дипломатије, Софија, Бугарска, новембар 2022. године. припрема ТАИЕХ предлога који треба да се реализују у 2023. години у сарадњи са СЕЕХН;
- У својству члана Сталног комитета Регионалног комитета (СЦРЦ) СЗО за Европу, учествовано на сједници овог управљачког тијела СЗО, 5-7. јун 2022., Копенхаген, Данска, као и на састанцима СЦРЦ који су организовани онлине;
- Учесће у тендерској комисији за припрему Састанка малих земаља у Црној Гори.
- Припрема министра за низ билатералних састанака у Министарству здравља са амбасадорима;
- Координација учешћа представника Министарства здравља на Одбору за стабилизацију и придруживање, јун 2022. године;

- Активности у области споразума о социјалном осигурање: одржани разговори органа за везу о спровођењу Споразума о социјалном осигурању између Црне Горе и Србије, април 2022. године, Београд, Србија;
- Одјељење за међународну сарадњу континуирано сарађује са Министарством вањских послова, доставља инфомације о билатералној сарадњи. Припрема представника МВП за одлазак на дужност у страна представништва, амбасаде, мисије, конзулате.

4.10. Одјељење за чланство у међународним тијелима из области политика спречавања злоупотребе дрога

Одјељење за чланство у међународним тијелима у области политика спречавања злоупотребе дрога успоставља континуирану сарадњу и комуникацију са Европским центром за праћење дрога и зависности од дрога (EMCDDA), као и другим националним институцијама и међународним тијелима од значаја у овој области (INCB, UNODC), који пружају подршку Министарству здравља у јачању политика против злоупотребе дрога, као и кроз учешће на различитим стручним састанцима, округлим столовима, састанцима борда, и слично.

Програмом рада Владе, предвиђена активност у оквиру Одјељења била је доношење Стратегије за спречавање злоупотребе дрога за период 2022-2025, чија је реализација пренесена у 2023. годину и рок за њено доношење је 2 квартал. Обухватаће период од 2023. до 2026. године.

Реализоване активности у оквиру Одјељења у току 2022. године:

- Развој и унапређење Мапе пута за успостављање Националне јединице за дроге и Система раног упозорења на нове психоактивне супстанце са циљем пуноправног учешћа Црне Горе у раду EMCDDA – Састанак одржан у Бриселу (октобар 2022.)
- Развој и унапређење Мапе за информације на националном нивоу (именовања контакт тачака у оквиру мултиресорске и мултисекторске сарадње на нивоу Црне Горе) -
- Наставак израде Правилника о начину уништавања дрога и вођења евиденције о одузетим и уништеним дрогама; усвајање Правилника о начину уништавања дрога и вођења евиденције о одузетим и уништеним дрогама („Сл. лист ЦГ“ бр. 132/22, 5.12.2022. године), ступио на снагу 13.12.2022. године.
- Учешће у доношењу Нацрта Националног извјештаја за дроге (20. децембар 2022.)
- Образовање Радне групе за израду Стратегије за спречавање злоупотребе дрога Црне Горе за период 2023-2026, са пратећим Акционим планом 2023-2024 (рјешење о образовању Радне групе донијето у новембру 2022)
- Одржани састанци са члановима радне групе и представницима локалних канцеларија за превенцију болести зависности, са циљем предлога активности и сагласности око методологије рада у вези са израдом стратешког документа.
- Подношење кварталних извјештаја о увозу и извозу опојних дрога и психотропних супстанци Интернационалном Борду за Наркотику (INCB) – октобар 2022. године
- Почетак израде Нацрта Стратегије за спречавање злоупотребе дрога Црне Горе за период 2023-2026, са пратећим Акционим планом 2023-2024.

4.11. Кабинет министра

Одлуком о избору предсједника и чланова 43. Владе Црне Горе за министра здравља биран је Драгослав Шћекић, који функцију министра здравља обавља од 28.04.2023. године. Претходно је до избора 43. Владе Црне Горе, Министарство здравља руководила др Јелена Боровинић Бојовић.

Током 2022. године министар здравља Драгослав Шћекић је са сарадницима реализовао бројне иницијативе, билатеране сусрете, радне састанке, учествовао је на бројним конференцијама и састанцима у земљи и иностранству. Министар здравља је остварио значајне контакте са међународном заједницом, а тим поводом организовани су бројни састанци и сусрети: састанак са шефицом канцеларије Свјетске здравствене организације, др Мином Брајовић, састанак са амбасадором Мађарске у Црној Гори, г-дин Неђеши, амбасадором Аустрије у Црној Гори, г-дин Карл Милерон, Даниелом Гашпариковом, сталном представницом УНДП-а у Црној Гори, са резидентим координатором УН-а Питером Лундебергом, америчком амбасадорком у Црној Гори Џуди Рајзинг Рајнке, са вршитељком дужности шефа представништва УНИЦЕФ-а, амбасадорком Републике Турске у Црној Гори Сонгул Озур, са нерезидентим амбасадором Израела у Црној Гори Јахелом Виланом, са регионалним директором Свјетске здравствене организације за Европу др Хансом Клугеа, амбасадром Републике Словачке у Црној Гори Борисом Ганделом, амбасадором Палестине у Црној Гори Рабијем Алхантулијем, британском амбасадорком у Црној Гори Карен Медокс, са амбасадором Босне и Херцеговине у Црној Гори Бранимиром Јукићем, амбасадором Савезне Републике Њемачке у Црној Гори, Робертом Вебером, предсједницом Управног одбора Америчке привредне коморе Светланом Вуксановић, амбасадором Европске уније у Црној Гори Кристином Оане Попе, са шефом Канцеларије УН за избјеглице у Црној Гори (UNHCR), са сталном представницом Програма УНДП-а, са представницима УНИЦЕФ-а, са амбасадором НР Кине у Црној Гори, Фан Куна, са амбасадорком Републике Италије у Црној Гори, Андреином Марселом, амбасадром Турске у Црној Гори, Биришом Калкавана, амбасадором Републике Француске у Црној Гори Кристијаном Тимонијеа, а такође је и уприличена посјета црногорске делегације на челу са министром здравља Министарству здравља Србије.

У извјештајном периоду организовани су и бројни медијски наступи министра здравља.

4.12. Служба за кадровске и опште послове

У првом кварталу 2022. године донијет је Кадровски план Министарства здравља, што је уједно и обавеза прописана чланом 148 Закона о државним службеницима и намјештеницима. Предметним кадровским планом предвиђено је запошљавање на неодређено вријеме за пет службеника, од којих су три радна мјеста која су била предвиђена Кадровским планом за 2021. годину реализована у 2022. години. Надаље, сходно, члану 57 Уредбе о организацији и начину рада државне управе („Службени лист Црне Горе“ бр. 49/22, 52/22, 56/22, 82/22, 110/22 и 139/22), Министарство здравља донијело је предлог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији Министарства здравља бр. 3-100/22/1965/13 од 25.07.2022. године.

На основу Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији Министарства здравља бр. 3-100/22/1965/13 од 25.07.2022. године, приступило се Измјени кадровског плана за 2022. годину, сходно Уредби о садржају, поступку и начину припреме и измјене Кадровског плана за органе државне управе и службе Владе („Службени лист Црне Горе“ бр. 50/18).

Влада Црне Горе је закључком број 07-6549/2 од 20.10.2022. године утврдила Измјену Кадровског плана за Министарство здравља за 2022. годину, којим је предвиђено запошљавање за седам лица, од који су два радна мјеста предвиђена за високо руководни кадар, четири за државне службенике и један за намјештеника. Два запошљавања на одређено на основу Јавних конкурса за високо руководни кадар реализована су у IV кварталу 2022. године.

Такође, два радна мјеста су попуњена у 2022. години (један намјештеник и једна државни службеник), а за остала радна мјеста поступак је у току.

Поред укупног броја запослених, на основу члана 36 Закона о зарадама запослених у јавном сектору, три јавна функционера из предходне Владе Црне Горе (министарка и два државна секретара) примају накнаду по престанку функције годину дана, закључно са даном 29.04.2023. године. Једном службенику мирују права и обавезе од 15. јула 2022. године, на период од четири године, јер је исти упућен на мисију у Брисел.

На дан 31. децембра 2022. године, укупан број запослених у Министарству здравља био је 73.

Спроведене су бројне обуке службеника сходно плану и програму обука Управе за људске ресурсе.

ПЛАН ИНТЕГРИТЕТА

Законом о спрјечавању корупције ("Службени лист Црне Горе", бр. 53/14 и 42/17) прописано је да орган власти доноси план интегритета, на основу процјене подложности одређених радних мјеста и радних процеса за настанак и развој корупције и других облика пристрасног поступања јавних функционера и запослених у органу власти, који садржи мјере којима се спрјечавају и отклањају могућности за настанак и развој корупције и обезбјеђује повјерење грађана у њихов рад планова интегритета за све, у складу са Правилима за израду и спроводење плана интегритета. План интегритета Министарства здравља донијет је у децембру мјесецу и објављен је на интернет страници Министарства, и исти је достављен надлежном органу у складу са законом.

Такође, у складу са обавезом која произилази из члана 49 Закона о спрјечавању корупције, а у оквиру активности чији је циљ спрјечавање корупције, у Министарству здравља одређено је и лице за пријем и поступање по пријави звиждача.

СЛОБОДАН ПРИСТУП ИНФОРМАЦИЈАМА

У складу са Законом о слободном приступу информацијама, у току 2022. године, Министарству здравља поднијето је укупно 79 захтјева, од којих је 30 захтјева усвојено, 48 захтјева одбијено и 1 захтјев је прослијеђен на надлежност другог органу.

4.13 Служба за финансије, рачуноводство и јавне набавке

Буџет Министарства здравља за 2022. годину износио је 3.061.090,66 еура, док је извршење буџета износило 3.666.495,47 еура.

Министарство здравља је сходно одредбама члана 84 Закона о јавним набавкама у прописаном року сачинило План јавних набавки за 2022. годину. Планом јавних набавки Министарства здравља определијен је буџет у укупном износу од 195.813,96 еура са ПДВ-ом, док укупна вриједност Плана без ПДВ-а износи 164.433,02 еура. У складу са чланом 182 Закона о јавним набавкама, Министарство здравља је благовремено припремило и доставило Министарству финансија Извјештај/обрасце о спроведеним поступцима јавних набавки и закљученим уговорима о јавним набавкама.

5. ПРЕДЛОГ МЈЕРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СТАЊА

На основу наведеног, може се закључити да је Министарство здравља постигло далекосежне резултате, како у оквиру рада и функционисања самог Министарства, тако и у бројним активностима које су реализоване у циљу несметаног функционисања здравственог система Црне Горе.

У наредном периоду неопходно је интезивираги активности на реализацији смјештајних капацитета за потребе Министарства, јачати административне капацитете, унаприједити стручне компетенције службеника, као што су управљачке, аналитичке, комуникацијске, дигиталне вјештине, како би се службеници равномјерно развијали у свим аспектима.

Министарство здравља спровеће политику Владе Црне Горе, заузеће проактиван став са јасном намјером да успостави стабилан здравствени систем, на начин што ће предузети бројне активности у циљу:

- промоције здравља свих старосних доби грађана, унапређења здравствене заштите на свим нивоима,
- унапређења финансијске одрживости здравственог система,
- унапређење дигитализације здравственог система,
- унапређења одговора на кризне ситуације у здравственом систему,
- унапређења развоја пружања услуга у здравственом туризму,
- модернизације здравствене инфраструктуре, изградњом нових, или обновом постојећих капацитета и др.

МИНИСТАР

Драгослав Шћекић